

ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

**CIEĽOVÉ POŽIADAVKY NA VEDOMOSTI
A ZRUČNOSTI MATURANTOV
Z ESTETIKY**

BRATISLAVA 2012

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 30. 8. 2013
pod číslom 2013-10834/28677:1-0922 s platnosťou od 1. 9. 2013.

1 CIEĽ MATURITNEJ SKÚŠKY

Estetika ako voliteľný maturitný predmet v prvom rade kultivuje estetické vnímanie a estetické hodnotenie. Je úzko spätá s dejinami umenia a kultúry, ktoré sú dedičstvom vzdelaného človeka, no dôraz kladie na tvorivé spracovanie týchto podnetov. Predmet sa prioritne nezameriava na faktografiu a zvládnutie odborných názorov na umenie. Usiluje o **živú estetiku**, schopnosť vnímať a individuálne hodnotiť podnety z oblasti umenia, no aj z oblasti mimoumeleckého estetického, ktoré je spravidla inšpiráciou umeleckých diel. Estetika vedie žiaka k erudovanému vlastnému názoru na javy, s ktorými prichádza do kontaktu v oblasti súčasného života i v oblasti kultúrnej histórie ľudstva.

Cieľom internej časti maturitnej skúšky je preveriť prehľad žiaka v problematike umenia a kultúry, v teoretických otázkach estetiky a tiež v tvorivosti spracovania týchto podnetov, ktoré sú obsiahnuté v učebných osnovách.

2 CIEĽOVÉ POŽIADAVKY NA VEDOMOSTI A ZRUČNOSTI

Obsah, rozsah a hĺbku častí maturitnej skúšky určujú cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov z predmetu estetika, ktoré sa opierajú o platné učebné osnovy a ktoré možno rozdeliť do **13 tematických celkov učiva:**

- **kultúra predhistorického obdobia,**
- **staroveké kultúry,**
- **antická kultúra a umenie,**
- **stredoveká kultúra a umenie,**
- **renesancia - novoveké umenie,**
- **barok, rokoko,**
- **klasicizmus,**
- **umenie 19. storočia,**
- **umenie 20. storočia,**
- **fotografia a film,**
- **mimoumelecké esteticky,**
- **ľudová kultúra,**
- **základné estetické pojmy a osobnosti.**

Vzhľadom na skutočnosť, že žiaci zvyčajne maturujú nielen z estetiky, ale aj z dejín umenia súčasne, tematické celky a následne maturitné otázky sú odlišené. Estetika sa prikláňa k členeniu kultúry a umenia podľa jednotlivých druhov umenia. Z toho sa odvodzujú aj maturitné otázky. To znamená **12 alternatívnych tematických celkov učiva:**

- **teoretické otázky z estetiky a estetickej výchovy,**
- **úžitkové umenie,**
- **architektúra,**
- **sochárstvo,**
- **maliarstvo,**
- **hudba,**
- **fotografia,**
- **film,**
- **divadlo,**
- **balet a tanec,**
- **zábavné žánre,**
- **ľudové umenie.**

V každom tematickom celku je špecifikovaný obsah a požiadavky na vedomosti a zručnosti žiaka. Obsah stanovuje vedomosti základného učiva z celého štúdia, preto je prirodzenou súčasťou odpovede žiaka prepájať jednotlivé tematické celky, teda očakáva sa syntetický charakter jeho odpovede.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov nie sú zamerané na kontrolu žiackych vedomostí, sú základom pre zadanie úloh maturitnej skúšky. Konkrétne vymedzujú, ktoré vedomosti a zručnosti má žiak preukázať, ale tento systém je flexibilný a otvorený pre tvorivosť a súčasnú praktickú aplikáciu poznatkov.

2.1 Teoretické otázky z estetiky a estetickej výchovy

Obsah

Estetika a estetická výchova, významné osobnosti v dejinách, základné teoretické pojmy, vzťah estetiky k príbuzným vedným odborom.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti

- Objasniť pojem *aisthētikos* (vnímanie, vníman), oblasti estetického vnímania – mimoumelecké estetické (príroda, ľudská činnosť), umelecké estetické (vývin umenia a kultúry).
- Charakterizovať zakladateľov estetiky ako Baumgarten, Rosenkranz, Kant. Charakterizovať osobnosti svetovej estetiky ako Platón, Aristoteles, Tomáš Akvinský, Boileau, Diderot, Shaftesbury, Schiller, Hegel, Rousseau, Mukařovský.
- Priblížiť osobnosti slovenskej estetiky ako Kuzmány, Štúr, Krčméry.
- Ovládať dejiny estetiky – antika, stredovek, renesancia, barok, klasicizmus, romantizmus, realizmus, rozdelenie estetiky na smery – prírodovedná, sociologická, psychologická, experimentálna..., 20. storočie – intuitivistická, fenomenologická, existencialistická, sémantická, pragmatická, štrukturalistická...
- Ovládať estetické kategórie, normy, hodnoty, estetické city, ideály, estetický vkus, objekt, subjekt, súd, vnem, krásno, kalokagatiu, katarziu, kánon, mimesis.
- Ovládať zmysel predmetu – kultivácia vnímania, komunikácie, sebaujadrenia.
- Nájsť súvislosti s príbuznými vednými odbormi – dejiny umenia, etika, psychológia, sociológia, filozofia, náboženstvo, etnografia, exaktné vedy..., globálnosť, syntetičnosť estetiky.

2.2 Úžitkové umenie

Obsah

Úžitková tvorba, aplikované umenie ako oblasť ľudskej činnosti a mimoumeleckého estetického, dejiny úžitkového umenia, umelecké remeslá, dizajn, kultúra odievania, móda, kultúra osobnosti, estetický vzťah k okoliu.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti

- Ovládať charakteristiku úžitkového umenia – delenie podľa materiálu, podľa výrobkov. Ovládať dejiny úžitkového umenia – synkretizmus umeleckej a remeselnej tvorby, pamiatky praveku, staroveku, antiky, stredoveku, renesancie, baroka, rokoka, klasicizmu.
- Charakterizovať priemyselnú revolúciu a hnutie Arts and Crafts, počiatky továrenskej výroby úžitkových predmetov.
- Opísať secesiu ako synkretizmus výtvarných umení a úžitkovej tvorby.
- Charakterizovať dizajn ako interdisciplinárny odbor 20. storočia.

- Poznať snaženie školy Bauhaus o totálne umenie.
- Charakterizovať súčasný dizajn a umelecké remeslá.
- Preukázať poznatky o kultúre osobnosti a etike všedného dňa.
- Charakterizovať kultúru odievania, módu a vkus.
- Vysvetliť tému človek a estetizácia životného prostredia v súvislosti s kultúrou bývania.

2.3 Architektúra

Obsah

Architektúra – palácová, sakrálna, profánna, prehľad dejín architektúry, charakteristické architektonické prvky slohov a smerov, osobnosti architektúry, významné stavby.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti

- Charakterizovať pravekú architektúru a architektúru súčasných prírodných kmeňov, význam animizmu a astrálneho kultu.
- Poznať druhy megalitickej architektúry – menhir, licháv, dolmen, kromlech.
- Charakterizovať rozdiely v estetike pravekej a starovekej architektúry podľa opracovania a tvaru stavebných prvkov.
- Uviesť najdôležitejšie staroveké kultúry a ich pamiatky mestskej, palácovej a pohrebnej architektúry.
- Charakterizovať vývin gréckej antickej architektúry a jej slohov.
- Opísať najdôležitejšie pamiatky gréckej antickej architektúry.
- Vysvetliť charakter rímskej kompozitnej architektúry.
- Opísať najdôležitejšie architektonické pamiatky antického Ríma.
- Charakterizovať ranokresťanskú architektúru, byzantské umenie a islam.
- Vysvetliť románsky sloh na príkladoch európskej a našej architektúry.
- Vysvetliť estetiku gotickej architektúry, ovládať najvýznamnejšie pamiatky v Európe a na Slovensku.
- Charakterizovať princípy renesančnej architektúry v porovnaní s gotikou.
- Opísať taliansku a zaalpskú renesančnú architektúru.
- Charakterizovať slovenskú renesančnú architektúru.
- Vysvetliť odlišnosti renesančnej a barokovej architektúry.
- Ovládať osobnosti barokovej architektúry a ich významné diela.
- Ovládať pamiatky barokovej architektúry na Slovensku.
- Charakterizovať architektúru rokoka.
- Charakterizovať architektúru klasicizmu.
- Opísať najvýznamnejšie stavby klasicizmu vo svete a u nás.

- Vysvetliť architektúru romantizmu ako začiatok historizmu a pseudoslohov.
- Vysvetliť význam stavieb Eiffela a Paxtona z hľadiska modernej architektúry.
- Charakterizovať secesnú architektúru a jej osobnosti ako Guimard, van de Velde, Horta, Gaudí.
- Opísať historizmus v slovenskej architektúre.
- Vysvetliť vplyv avantgárd na architektúru 20. storočia.
- Ovládať princípy architektúry Le Corbusiera a medzinárodného slohu.
- Ovládať princípy tvorby F. L. Wrighta a organickej architektúry.
- Charakterizovať bionickú architektúru.
- Opísať súčasné trendy architektúry.
- Ovládať najvýznamnejšie stavby slovenskej architektúry 20. storočia.

2.4 Sochárstvo

Obsah

Sochárstvo ako špecifický druh výtvarného umenia, prehľad dejín sochárstva, osobností a významných pamiatok.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti

- Charakterizovať princípy pravekého sochárstva a sochárstva prírodných národov súčasnosti.
- Poznať funkciu starovekého sochárstva, kánon v plastike a reliéfe.
- Opísať vývin gréckeho antického sochárstva, estetické kánony a ideál kalokagatie.
- Poznať diela najvýznamnejších sochárov gréckej antiky.
- Charakterizovať sochárstvo antického Ríma.
- Vedieť porovnať antické sochárstvo so stredovekým.
- Opísať románske sochárstvo a porovnať ho s gotikou.
- Opísať stredoveké sochárstvo na Slovensku.
- Charakterizovať renesančné sochárstvo a jeho osobnosti ako Donatello, Michelangelo.
- Vedieť porovnať renesančné a barokové sochárstvo, charakterizovať diela Berniniho.
- Mať prehľad o európskom a slovenskom sochárstve baroka.
- Charakterizovať sochárstvo klasicizmu vo svete a u nás.
- Poznať sochárstvo 2. polovice 19. storočia a tvorbu Rodina.
- Popísať avantgardy v sochárstve.
- Charakterizovať osobnosti sochárstva v 20. storočí ako Moore, Giacometti, Calder.
- Ovládať najvýznamnejšie osobnosti slovenského sochárstva v 19. a 20. storočí.

2.5 Maliarstvo

Obsah

Maliarstvo a jeho špecifiká v oblasti výtvarného umenia, druhy maliarstva a maliarskych techník, prehľad dejín maliarstva a najvýznamnejších osobností.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti

- Charakterizovať pravekú maľbu a vplyv animizmu na zobrazenie zvierat a ľudí.
- Vysvetliť estetiku starovekej maľby, jej kánonov a symboliky.
- Opísať typické črty gréckej a rímskej antickej maľby, ovládať dôležité pamiatky.
- Charakterizovať románsku stredovekú maľbu.
- Charakterizovať gotickú maľbu a opísať rozdiely voči románskej maľbe.
- Opísať slovenskú stredovekú maľbu.
- Ovládať periodizáciu trecenta, quattrocenta, cinquecenta v talianskej renesančnej maľbe – Giotto, Botticelli, Leonardo da Vinci, Raffael, Michelangelo, Giorgione, Tizian.
- Urobiť prehľad zaalpskej renesančnej maľby a grafiky.
- Charakterizovať barokovú prácu so svetlom v tvorbe Pozza, Caravaggia, Rembrandta, Rubensa, Tiepola, Velázquez.
- Charakterizovať barokové maliarstvo na Slovensku – Bogdan, Kupecký.
- Opísať tvorbu osobností klasicistickej maľby ako David, Ingres.
- Charakterizovať tvorbu Goyu.
- Charakterizovať romantizmus v maliarstve cez tvorbu Delacroixa.
- Poznať tvorbu Bencúra, Bohúňa, Klemensa, Angyala, Skuteckého, Medňanského.
- Vedieť porovnať tvorbu romantikov a realistov ako Courbet, Millet, Th. Rousseau, Corot, Repin.
- Charakterizovať 2. polovicu 19. storočia v maliarstve moderny – Manet.
- Opísať osobnosti impresionizmu a postimpresionizmu ako Monet, Van Gogh, Gauguin, Cézanne, Toulouse-Lautrec.
- Charakterizovať maliarstvo symbolizmu.
- Opísať estetiku secesnej maľby cez tvorbu Muchu.
- Charakterizovať avantgardy v maliarstve – fauvizmus, expresionizmus, kubizmus, futurizmus, dadaizmus, abstrakcia, surrealizmus.
- Vysvetliť tvorbu priekopníkov moderného maliarstva na Slovensku ako Benka, Fulla, Galanda, Sokol, Weiner-Kráľ.
- Charakterizovať Parížsku školu – Chagall, Modigliani, Soutine.
- Charakterizovať maľbu po roku 1945 – rozdelenie sveta na bloky.
- Opísať smery v maľbe západného bloku – nová figurácia, pop art, op art, kinetické umenie, nefiguratívna maľba a socialistický realizmus vo východnom bloku.

- Charakterizovať slovenské maliarstvo 60. rokov a v súčasnosti.

2.6 Hudba

Obsah

Hudba z hľadiska historických období, hudobných nástrojov, charakteristických hudobných foriem s prehľadom najvýznamnejších osobností svetovej a našej hudby.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti

- Charakterizovať etnomuzikológiu a príbuzné vedecké disciplíny.
- Opísať hudbu praveku a súčasných prírodných národov.
- Charakterizovať tónovú a bubnovú reč.
- Mať predstavu o náboženskom a kultovom charaktere starovekej hudby.
- Charakterizovať hudbu a hudobné nástroje v Mezopotámii a v Egypte.
- Charakterizovať mýty o začiatkoch hudby v Grécku.
- Opísať delenie gréckej antickej hudby podľa boha Apolóna a Dionýza.
- Mať prehľad o gréckych múzach a ich vzťahu k hudbe.
- Mať predstavu o prednese gréckych eposov, lyriky a drámy.
- Opísať delenie lyriky na monodickú a chórckú.
- Opísať vzácnosť Seikilovej piesne.
- Vedieť charakterizovať rímsku hudbu.
- Charakterizovať počiatky stredovekej hudby a vplyvy predchádzajúcich kultúr.
- Vysvetliť princípy gregoriánskeho chorálu.
- Opísať počiatky svetskej stredovekej hudby.
- Charakterizovať gotický viachlas a rozvoj notácie, neumy.
- Charakterizovať rytiersku hudobnú kultúru v Európe.
- Opísať funkcie renesančnej hudby.
- Charakterizovať typické renesančné hudobné formy ako madrigal a chanson.
- Poznať najvýznamnejšie osobnosti renesančnej hudby ako Orlando di Lasso a Palestrina.
- Charakterizovať slovenskú hudbu v období renesancie.
- Poznať členenie barokovej hudby.
- Poznať hudobné formy baroka ako concerto grosso, fúga, kantáta, oratórium, omša, opera.
- Poznať osobnosti hudobného baroka ako C. Monteverdi, J. S. Bach, G. F. Händel, A. Vivaldi.
- Charakterizovať barokové hudobné nástroje, najmä gitaru.
- Poznať hudobné pamiatky baroka na Slovensku, zborníky a autorov ako E. Pascha a P. Bajan.

- Popísať raný a vrcholný hudobný klasicizmus a predstaviteľov.
- Charakterizovať povahu hudobného života v období klasicizmu, obľúbené hudobné formy a druhy.
- Charakterizovať tvorbu Beethovena, Mozarta, Haydna, Hummela.
- Charakterizovať hudbu romantizmu z hľadiska individuálnej slobody umelca.
- Poznať nové hudobné druhy ako symfonická báseň, symfonická fantázia.
- Poznať osobnosti romantickej hudby ako Schubert, Schumann, Paganini, Chopin, Liszt, Berlioz.
- Poznať operu a balet romantizmu – Čajkovskij, Smetana, Dvořák, R. Strauss, Wagner, Verdi, Bizet.
- Poznať slovenskú hudbu 19. storočia a tvorbu J. Levoslava Bellu.
- Vysvetliť smerovanie hudby 20. storočia na impresionizme Debussyho, expresionizme Schönberga, neofolklorizme Stravinského, Janáčka, neoklasicizme Prokofjeva.
- Vedieť porovnať hudbu romantizmu a 20. storočia z hľadiska sónického.
- Vysvetliť elektronickú a experimentálnu hudbu 20. storočia.
- Poznať osobnosti slovenskej hudby 20. storočia.

2.7 Fotografia

Obsah

Fotografia ako nový druh umenia, žánre fotografie, dejiny fotografie, osobnosti.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti

- Ovládať základné delenie fotografie na informatívnu a emotívnu, umeleckú.
- Poznať vzťah obsahu a formy vo fotografii.
- Poznať základné princípy fotografickej kompozície.
- Opísať tvorbu priekopníkov fotografie ako Niepce, Daguerre, Talbot, Nadar.
- Poznať význam tvorby Atgeta vo vzťahu k piktoralizmu.
- Popísať vplyv avantgárd na fotografiu ako ruský konštruktivizmus, abstrakcia, surrealizmus.
- Preukázať vedomosti z dejín fotografie – svetové osobnosti ako Alpert, Baltermanc, Seymour, Brassai, Cartier-Bresson, McCullin...
- Charakterizovať dejiny slovenskej fotografie a jej osobností.
- Opísať vzťah fotografie a filmu.

2.8 Film

Obsah

Film ako masmediálne umenie 20. storočia, druhy filmov, filmové výrazové prostriedky, filmová réžia, herectvo, kamera, periodizácia filmu a osobnosti v dejinách filmu.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti

- Vedieť charakterizovať kinematograf, kinematografiu a film.
- Charakterizovať film ako syntézu prvkov a príklad kolektívneho umenia.
- Ovládať delenie filmu na hraný, dokumentárny a animovaný.
- Poznať filmové výrazové prostriedky ako okienko, záber, scéna, sekvencia, vzdialenosť kamery, striedanie veľkosti záberu, filmová montáž, kompozícia záberu, uhol záberu, práca s časom.
- Mať znalosti o filmovej réžii, scenári, herectve, kamere.
- Charakterizovať diváka a audiovizuálnu kultúru súčasnosti.
- Poznať najvýznamnejšie filmové festivaly.
- Mať prehľad v komplexe masovokomunikačných prostriedkov ako tlač, rozhlas, film, televízia, video.
- Poznať počiatky kinematografie a priekopníkov ako Lumiérovci, Méliés.
- Poznať osobnosti nemého filmu ako Griffith a prvé filmové hviezdy.
- Poznať osobnosti nemej grotesky – Sennett, Chaplin.
- Poznať národné kinematografie ako Švédsko, Nemecko, Sovietsky zväz...
- Poznať osobnosti zvukového filmu po roku 1929.
- Charakterizovať 40. roky vo filme z hľadiska farby a nových prvkov filmu.
- Poznať nové smery v národných kinematografiách – taliansky neorealizmus, význam režisérskych osobností ako Bergman, Fellini, Welles, Buñuel, Antonioni.
- Mať prehľad o filme v druhej polovici 20. Storočia – nové filmové vlny.
- Poznať herecké osobnosti 60. rokov.
- Mať prehľad o súčasnom filme a problémoch komercializácie filmu.
- Poznať okruhy súčasného umeleckého filmu.
- Poznať vývin televízie a jej špecifické vlastnosti.

2.9 Divadlo

Obsah

Divadlo ako syntetický žáner, vývoj divadla od praveku po súčasnosť, osobnosti divadla a drámy.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti

- Poznať synkretickú povahu pravekých druhov umenia.
- Charakterizovať „mimézis“ v prvých formách divadla.
- Charakterizovať význam masky v pravekých kultových obradoch a obradoch súčasných prírodných kmeňov.
- Mať prehľad o starovekom divadle, najmä egyptskom.

- Charakterizovať grécke divadlo ako kolísku divadelného umenia.
- Ovládať počiatok gréckeho divadla v kulte boha Dionýza.
- Charakterizovať prínos Thespisa pre divadelné predstavenie.
- Poznať grécku tragédiu a princíp Aristotelovej katarzie.
- Charakterizovať grécku komédiu.
- Poznať význam divadelných slávností v antickom Grécku.
- Charakterizovať rímske antické divadlo.
- Vedieť vysvetliť význam atellánskej frašky pre vývoj komédie.
- Poznať stredoveké divadlo a jeho názory na divadlo Ríma.
- Charakterizovať plebejské divadlo a neskoršiu svetskú stredovekú divadelnú kultúru – frašky a pastorály.
- Vedieť charakterizovať renesančné divadlo a operu.
- Charakterizovať commediu dell'arte a jej herecké typy.
- Charakterizovať alžbetínske divadlo a význam Shakespeara.
- Charakterizovať španielske renesančné divadlo.
- Opísať barokové divadlo a snahy herca Hardyho.
- Popísať zmeny divadla v 17. a 18. storočí pod vplyvom racionalizmu.
- Charakterizovať význam Molièra pre modernú komédiu.
- Charakterizovať nemecké osvietenké a preromantické divadlo a jeho osobnosti.
- Vedieť opísať zmeny divadla zásluhou Goldoniho.
- Charakterizovať divadlo v 19. storočí.
- Poznať romantické divadlo a jeho ideály.
- Poznať prínos Immermanna pre divadelnú réžiu.
- Charakterizovať význam Huga pre romantické divadlo.
- Mať prehľad o divadelných hrách európskych autorov.
- Mať prehľad o európskom realistickom a naturalistickom divadle a jeho znakoch.
- Charakterizovať divadlo v prvej polovici 20. storočia.
- Opísať vývin realizmu v divadle (Stanislavskij) a vplyv avantgárd.
- Charakterizovať antidivadlo Becketta, existencializmus Sartra, epické divadlo Brechta.
- Poznať najvýznamnejšie osobnosti v divadle druhej polovice 20. storočia.
- Spraviť prehľad vývoja slovenského divadla 19. a 20. storočia. Éra ochotníctva, medzivojnové profesionálne divadlo a SND, povojnová éra socialistického divadla, 60. roky a súčasnosť slovenského divadla.
- Mať prehľad o povahe orientálneho divadla.

2.10 Tanec a balet

Obsah

Tanec a balet ako osobitý druh umenia, prehľad vývinu a najväčšie osobnosti tanečného umenia, baletu a tanečného divadla.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti

- Poznať tanečné prejavy praveku a súčasných prírodných národov.
- Charakterizovať rituálnu povahu starovekého tanca.
- Charakterizovať syntetickú povahu antickej hudby, tanca, divadla.
- Charakterizovať tanec ako súčasť svetského stredovekého divadla a rytierskej kultúry.
- Poznať tanečnú svetskú hudbu renesancie – madrigal.
- Charakterizovať ľudové renesančné tance, najmä valaské a zbojnícke.
- Charakterizovať vzťah opery a baletu v období baroka – Lully.
- Charakterizovať francúzsky balet za Ľudovíta XIV.
- Charakterizovať romantický balet z hľadiska námetov.
- Opísať najznámejšie romantické balety, charakterizovať špičkový „biely“ balet.
- Charakterizovať balet a tanečné divadlo v 20. storočí.

2.11 Zábavné žánre

Obsah

Zábavné žánre a populárna hudba, hudobné žánre, nástroje a technika, vizualizácia hudby v televízii a hudobných filmoch, syntetické hudobné žánre ako opereta, muzikál, rocková opera.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti

- Vysvetliť úspech populárnej hudby z hľadiska jej hudobných prostriedkov.
- Opísať charakter technických prostriedkov v populárnej hudbe.
- Charakterizovať džez a jeho vývoj od polovice 19. storočia – neworleanský archaický džez a jeho medzinárodný charakter.
- Charakterizovať „biely“ džez, dixieland a chicagský sloh.
- Charakterizovať syntézu počiatkov džezu – tradičný džez.
- Opísať osobnosti svetového a slovenského džezu.
- Charakterizovať country, western music a folk music.
- Charakterizovať rockovú hudbu a jej druhy.
- Charakterizovať rockovú operu a muzikál.

2.12 Ľudové umenie

Obsah

Ľudové umenie a insita ako neakademické formy kultúry, funkcia ľudového umenia, kolektívne vkusové normy, druhy ľudového umenia podľa materiálu a úžitku, ľudová slovesnosť, piesne, tance, zvyky a obyčaje.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti

- Charakterizovať jedinečnosť ľudovej kultúry.
- Charakterizovať funkciu ľudového umenia a význam regionálnych tradícií.
- Ovládať povahu kolektívnych vkusových noriem a jednotu hmotných, duchovných a sociálnych prejavov.
- Mať prehľad o ľudovom výtvarnom umení a jeho charaktere.
- Vedieť charakterizovať hrnčiarstvo, majoliku a fajansu.
- Poznať slávu modranskej keramiky a jej tvorcov.
- Poznať ľudovú architektúru podľa stavebného materiálu.
- Poznať ľudovú architektúru podľa typov domov a oblastí Slovenska.
- Poznať význam skanzenov ľudovej architektúry.
- Mať prehľad o ľudovom odevu a regiónoch ľudových krojov.
- Poznať súčasti ľudového odevu, charakter výšiviek a čipiek.
- Ľudová tvorivosť v kameni, kove, dreve, tráve a prútí, koži, skle, kraslice a ľudové pečivo.
- Ovládať základné zložky ľudovej slovesnosti ako ľudová pieseň, ústna ľudová slovesnosť, obradový folklór, zvyky a obyčaje, zvykoslovné predmety.
- Charakterizovať slovenské ľudové tance a hudobné nástroje.
- Insitné umenie vysvetliť v súvisi s ľudovým umením ako prácu neškolených umelcov ako colník Rousseau, majstri z Kovačice a pod.

3 ÚPRAVY CIEĽOVÝCH POŽIADAVIEK NA VEDOMOSTI A ZRUČNOSTI MATURANTOV Z ESTETIKY PRE ŽIAKOV SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM

Žiaci so sluchovým postihnutím

Požiadavky, ktoré vyžadujú auditívnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú (podľa druhu a stupňa postihnutia).

2.10 Hudba

Cieľové požiadavky sa plnia s prihliadnutím na druh a stupeň sluchového postihnutia.

Žiaci so zrakovým postihnutím

Požiadavky, ktoré si vyžadujú vizuálnu skúsenosť, sa upravujú alebo vypúšťajú (podľa stupňa zrakového postihnutia).

Žiaci s telesným postihnutím

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s narušenou komunikačnou schopnosťou

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s vývinovými poruchami učenia

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci chorí a zdravotne oslabení

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s poruchami správania

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

Žiaci s poruchami aktivity a pozornosti

Cieľové požiadavky pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.